
Plenarinio posėdžio dokumentas

B8-1346/2015

9.12.2015

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, B8-1111/2015

pagal Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį

dėl Kongo Demokratinės Respublikos Virungos nacionalinio parko apsaugos
(2015/2728(RSP))

Linda McAvan

Vystymosi komiteto vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Kongo Demokratinės Respublikos Virungos nacionalinio parko apsaugos (2015/2728(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją, priimtą 1972 m. lapkričio 16 d. per generalinę UNESCO konferenciją Paryžiuje,
  - atsižvelgdamas į tai, kad Virungos nacionalinį parką 1979 m. UNESCO pripažino Pasaulio paveldo vietoje, o 1994 m. įtraukė jį į Pavojuje esančio pasaulio paveldo sąrašą,
  - atsižvelgdamas į Biologinės įvairovės konvenciją, kuri priimta per 1992 m. birželio 5 d. Rio de Žaneire vykusį Žemės aukščiausiojo lygio susitikimą,
  - atsižvelgdamas į Konvenciją dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių, kuri priimta 1971 m. Ramsare,
  - atsižvelgdamas į 1976 m. priimtas EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms (ir į jų atnaujintas versijas) ir į 1971 m. priimtus JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. liepos mėn. galutinį pareiškimą pasiekus susitarimą dėl „WWF International“ pateikto skundo prieš „SOCO International plc“,
  - atsižvelgdamas į teisinį ir sutartinį Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) angliavandenilių sektoriaus pagrindą, įskaitant Potvarkį Nr. 81-013 dėl bendrų kasykloms ir angliavandeniliams taikytinų teisės aktų (pranc. *Ordonnance-Loi n° 81-013 portant législation générale sur les mines et les hydrocarbures*), Kasyklų kodeksą (pranc. *Code minier*), bet kokį būsimą Kongo angliavandenilių kodeksą (pranc. *Code congolais des hydrocarbures*), taip pat Angliavandenilių pasidalijimo ir gamybos sutartis (pranc. *Contrats de Partage et de Production des hydrocarbures*, (CPPs),
  - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl Kongo Demokratinės Respublikos Virungos nacionalinio parko apsaugos (O-000108/2015 – B8-1111/2015),
  - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi KDR Šiaurės Kivu ir Rytų provincijose prie sienos su Ruanda ir Uganda esantis Virungos nacionalinis parkas (VNP) yra seniausias Afrikos nacionalinis parkas ir UNESCO Pasaulio paveldo vietoje, žinoma pasauliniu mastu dėl savo unikalių buveinių ir turtingos biologinės įvairovės, dėl kurių šis parkas išsiskiria didžiausia biologine įvairove Afrikoje; kadangi parkas visų pirma žinomas dėl kalnų gorilų – sparčiai nykstančios rūšies, įtrauktos į 1973 m. Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) I priedą;

- B. kadangi, remiantis Biologinės įvairovės konvencija, kurią pasirašė ir ratifikavo KDR, biologinės įvairovės išsaugojimas yra bendra žmonijos pareiga ir neatskiriama vystymosi proceso dalis; kadangi konvencija yra teisiškai privaloma ir ją pasirašiusios šalys privalo įgyvendinti jos nuostatas;
- C. kadangi VNP taip pat saugomas pagal Ramsaro konvenciją ir KDR nacionalinius teisės aktus; kadangi Europos Komisija ir kai kurios ES valstybės narės pastaruosius 25 metus remia parko apsaugą;
- D. kadangi VNP yra viena iš trijų Ramsaro konvencijoje nurodytų KDR teritorijų (Nr. 787); kadangi pagal Ramsaro konvenciją KDR turi tam tikrų įsipareigojimų, susijusių su į Ramsaro sąrašą įtrauktomis teritorijomis, pavyzdžiui, ji turi parengti ir vėliau įgyvendinti planą, pagal kurį būtų skatinama saugoti į sąrašą įtrauktas šlapžemes, ir, kiek įmanoma, protingai naudoti jos teritorijoje esančias pelkes (Ramsaro konvencijos 3 straipsnio 1 dalis);
- E. kadangi, remiantis 2013 m. Pasaulio gamtos fondo (WWF) ataskaita „Virungos parko ekonominė vertė“, šiuo metu metinė ekonominė Virungos nacionalinio parko vertė yra 48,9 mln. USD; kadangi, esant stabiliai padėčiai, parkas galėtų prisidėti prie ekonomikos ir turizmo sektoriaus augimo, per metus atnešti 1 mlrd. USD pelno ir sukurti 45 000 darbo vietų;
- F. kadangi ginkluotos grupuotės, kurios užsiima brakonieriavimu, miškų naikinimu ir kitais būdais netvariai ir neteisėtai naudoja gamtinius išteklius, dešimtmečius kelia grėsmę parkui nepaisant jo saugomos natūralios gamtinės zonos statuso; kadangi dėl to Virunga įtraukta į Pavojuje esančio pasaulio paveldo sąrašą; kadangi naftos karštligė, atsižvelgiant į masinį skurdą, nestabilią padėtį, prastą valdymą ir regioninį nesaugumą, galėtų turėti rimtą socialinį ir aplinką destabilizuojantį poveikį;
- G. kadangi 2007 m. gruodžio mėn. KDR vyriausybė suteikė naftos koncesiją, taikomą 85 proc. parko teritorijos; kadangi „SOCO International plc“ (SOCO) iki šiol yra vienintelė įmonė, kuri parke vykdo žvalgyimo darbus;
- H. kadangi, nepaisant KDR teisės akto, draudžiančio vykdyti aplinkai kenksmingą veiklą saugomose teritorijose, SOCO žvalgyimo licencijai taikoma šio teisės akto išimtis, pagal kurią saugomose teritorijose galima vykdyti „mokslinę veiklą“;
- I. kadangi atsakomybė užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms yra visų verslo įmonių tikėtino elgesio visuotinis standartas, nepaisant jų veiklos vietos, kaip dar kartą patvirtinta JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose ir EBPO rekomendacijose daugiašalėms įmonėms;
- J. kadangi smurtinis konfliktas VNP ir jo apylinkėse vyko daugiau kaip du dešimtmečius; kadangi iš nelegalios kasybos, neteisėto jo gamtos išteklių (medienos, medžio anglių ir kt.) eksploatavimo, nykstančių rūšių gyvūnų brakonieriavimo ir neteisėtos prekybos gamtiniais ištekliais, be kita ko, pajamų gavo tiek sukilėliai, tiek oficialioji kariuomenė, o dėl galimybių žvalgyti ir eksploatuoti galimus naftos išteklius greičiausiai bus kurstomas tolesnis smurtas, daromi sunkūs žmogaus teisių pažeidimai ir teršiama teritorija;

- K. kadangi didžiausia aplinkai keliami rizika, susijusi su naftos sektoriaus vystymu tose srityse, kuriose trūksta gero valdymo, be kita ko, yra didelio masto augalijos naikinimas, invazinių augalų įvežimas, buveinių fragmentacija, didesnė brakonieravimo tikimybė ir išsiliejusios naftos sukelta tarša, dujų deginimas ir atliekų išmetimas; kadangi dėl vadinamojo naftos praeiksmo grėsmės galėtų didėti skurdas ir nelygybė, kaip parodė tyrimai, pvz., atlikti Nigerio deltoje;
- L. kadangi tvarus Virungos žemės, vandens ir laukinės gyvūnijos valdymas turės tiesioginę ir netiesioginę ekonominę naudą bendruomenėms, kurios itin priklausomos nuo parko gamtos išteklių; kadangi, pasak WWF, vien tik kalnų gorilų turizmas per metus galėtų atnešti 30 mln. USD naudos ir sukurti tūkstančius darbo vietų;
1. pabrėžia, kad privaloma užkirsti kelią nepataisomai žalai, kuri gali būti padaryta VNP, kuri 1979 m. UNESCO pripažino Pasaulio paveldo vietoje, o 1994 m. – Pavojuje esančio pasaulio paveldo vietoje;
  2. apgailestauja dėl to, kad VNP taip pat tapo viena iš didžiausiam pavojuje esančių pasaulio vietų laukinės gyvūnijos išsaugojimo požiūriu; labai susirūpinęs pažymi, kad vykdydamos gavybos veiklą ir medžio anglies gamybą ginkluotos grupuotės neteisėtai naudoja parko gamtos išteklius savo karinėms operacijoms finansuoti ir asmeninėms reikmėms; taip pat apgailestauja, kad ieškodamos maisto ir norėdamos prekiauti dramblio kaulu ir laukinių gyvūnų mėsa karo finansavimo tikslais ginkluotos grupuotės brakonieriauja dideliu mastu; be to, susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad dėl netinkamos drausmės, nepastovaus darbo užmokesčio ir maisto trūkumo karinis personalas vis dažniau užsiima neteisėta veikla, įskaitant tradicinę kasybą, medžio anglių gamybą ir laukinių gyvūnų brakonieravimą; atkreipia dėmesį į tai, kad nors parke daug laukinės gamtos, dviejų milijonų akrų (790 000 ha) dydžio teritorijoje susiduriama su didžiulėmis apsaugos problemomis, ypač kai valstybė teikia ribotą finansavimą; pažymi, kad 2014 m. balandžio 15 d. trys ginkluoti asmenys nušovė vyriausiąjį parko prižiūrėtoją Belgijos princą Emmanuelį de Merode'ą, o per pastarąjį dešimtmetį parke nužudyta daugiau kaip 140 pareigas vykdančių parko prižiūrėtojų;
  3. pabrėžia, kad vykdant naftos žvalgymo ir eksploatavimo ar kitą neteisėtą veiklą VNP gali būti padaryta nepataisoma žala; mano, jog yra nepriimtina, kad 2007 m. Prancūzijos naftos įmonei TOTAL ir Didžiosios Britanijos naftos įmonei „SOCO International“ suteiktos naftos koncesijos VNP, pažeidžiant Paryžiaus Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją, 1992 m. Biologinės įvairovės konvenciją, Ramsaro konvenciją ir Kongo teisės aktus, primena, kad, nors įmonė TOTAL sutiko niekada nevykdyti žvalgymo darbų VNP teritorijoje (net jei Kongo vyriausybė nuspręstų pakeisti parko ribas), įmonė „SOCO International“ vykdė naftos žvalgymo darbus VNP ir 2014 m. liepos mėn. baigė seisminių tyrimą, kurio rezultatus ji turėtų netrukus perduoti Kongo vyriausybei, kuri turės nuspręsti, ar bus galima toliau vykdyti žvalgymo darbus;
  4. atkreipia dėmesį į 2014 m. birželio mėn. pasiektą „SOCO International“ ir WWF susitarimą dėl WWF skundo Jungtinės Karalystės nacionaliniam informacijos centrui dėl to, kad SOCO nesilaiko EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms, pagal kurias įmonė įsipareigoja nesiimti jokių žvalgybos ar kitų grėžimo darbų VNP arba jų užsakyti kitoms bendrovėms, nebent UNESCO ir KDR vyriausybė sutiktų, kad tokia veikla nėra nesuderinama su šios vietovės pasaulio paveldo statusu; atkreipia dėmesį į tai, kad toks

sąlyginis susitarimas nesuteikia garantijų, kad parke bus nutraukta bet kokia su nafta susijusi veikla; pažymi, kad dėl dviprasmiškos įmonės „SOCO International“ pozicijos išlieka galimybė, jog bus visiškai ar iš dalies panaikinti apribojimai parke vykdyti naftos gręžimo darbus; pažymi, kad koncesija, kuria naudojasi įmonė „SOCO“ žvalgyimo darbams atlikti, apima Edvardo ežerą ir jo apylinkes – tai teritorija, kurioje gyvena daug labai svarbių rūšių (kai kurios iš jų yra nykstančios) gyvūnų, įskaitant šimpanzes, dramblius, krokodilus ir liūtus; todėl ragina „SOCO International plc“ ir jos KDR registruotą įmonę visam laikui nutraukti visus žvalgyimo ir eksploatavimo darbus Virungoje ir nepažeisti esamų parko ribų; taip pat ragina KDR vyriausybę atšaukti leidimus, kurie buvo išduoti naftos žvalgyimo Virungos nacionaliniame parke darbams atlikti, kaip to prašė Pasaulio paveldo komitetas;

5. pabrėžia, kad žvejyba Edvardo ežere netoli VNP gyvenančioms vietos bendruomenėms per metus atneša naudos už maždaug 30 mln. USD ir, be to, remiantis WWF užsakytu nepriklausomu tyrimu, daugiau kaip 50 000 šeimų yra priklausomos nuo ežero dėl gėlo vandens tiekimo;
6. nurodo, kad, remiantis 2014 m. rugsėjo mėn. *Der Spiegel*, *The Telegraph* ir *The New York Times* paskelbtos organizacijos „Global Witness“ ataskaitos duomenimis, įtariama, kad įmonė „SOCO International“ ir jos rangovai atliko neteisėtus mokėjimus, atrodo, kad ji užmokėjo ginkluotiems sukilėliams ir pasinaudojo vyriausybės saugumo pajėgų rytinėje KDR dalyje skatinama baime ir smurtu, siekdama galimybės žvalgyti naftą seniausiame Afrikos nacionaliniame parke;
7. palankiai vertina atliekamą strateginį naftos žvalgyimo ir (arba) gavybos Šiaurės Albertino lūžių regione, įskaitant VNP, poveikio aplinkai vertinimą (SPAV); mano, kad remdamosi tuo vertinimu, atitinkamos vyriausybės, įskaitant KDR vyriausybę, turėtų galėti priimti informacija ir tinkama naftos žvalgyimo ir eksploatavimo poveikio analize pagrįstus sprendimus; vis dėlto apgailestauja, kad SPAV procesas buvo labai vilkinamas ir kad naftos žvalgymas VNP jau pradėtas, nors SPAV procesas dar nebaigtas;
8. pabrėžia, kad naftos eksploatavimas KDR vykdomas esant netinkamai ir neveiksmingai teisės aktų ir reguliavimo sistemai; ragina KDR vyriausybę laikytis ir gerbti KDR įstatymus ir taisykles, draudžiančias aplinkai kenksmingą veiklą, pavyzdžiui, naftos žvalgybą ir gavybą saugomose teritorijose, įskaitant Virungą, ir panaikinti spragas, kurių esama angliavandenilių ir apsaugos teisės aktų projektuose, pagal kuriuos nacionaliniuose parkuose ir vietovėse, įtrauktose į pasaulio paveldo sąrašą, leidžiama vykdyti gamtos išteklių žvalgyimą ir juos naudoti ;
9. giria parko valdymo institucijas už pastangas siekiant užtikrinti tvarias pajamas, gaunamas iš gamtinės saulės ir vandens energijos gamybos, kuri padidina daugelio vietos gyventojų pajamas neniokojant gamtos ir yra pasaulio paveldo vietai leistina plėtros veikla;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo paskutinio praėjusio amžiaus dešimtmečio pradžios dėl ginkluotų konfliktų su sukilėliais, kurie gyvena parke ir aplink jį, kilo rimtų žmogaus teisių pažeidimų ir buvo daug smurto; atkreipia dėmesį, kad Ruandos demokratinių išlaisvinimo pajėgų (FDLR) partizanų grupės, kaltinamos įvykdžiusios žiaurių nusikaltimų per 1994 m. pavasarį Ruandoje vykusį genocidą, kuris pasiekė ir rytinę Kongo Demokratinės Respublikos dalį, gyvena parke nuo 1996 m. ir vis dar slapstosi

kitapus sienos Virungoje, taip pat pranešama, kad Mai-Mai grupuotės parko teritorijoje nužudė, išprievartavo ir sužeidė daug žmonių ir sunaikino kaimų; ragina KDR vyriausybę nuginkluoti sukilėlius ir atkurti saugumą parkų regione; be to, apgailestauja, kad KDR padaugėjo kovotojų už žmogaus teises ir žurnalistų represijų atvejų; dar kartą ragina KDR vyriausybę pripažinti ir gerbti spaudos ir žiniasklaidos laisvę ir gerbti teisinės valstybės principus ir žmogaus teises;

11. primena, kad pagal Paryžiaus Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją naftos žvalgybos ir išgavimas yra nesuderinamas su Pasaulio paveldo statusu; be to, pabrėžia, kad VNP gyvena daug nykstančių rūšių gyvūnų, kaip antai gerai žinomos kalnų gorilos, kurios yra vienos iš paskutinių žemėje, ir okapijos, ir kad nykstančių rūšių buveinės turėtų būti griežtai saugomos; palankiai vertina KDR vyriausybės sprendimą sukurti specialią kovos su brakonieriaivimu brigadą, tačiau ragina vyriausybę nustatyti papildomus teisinius veiksmus bendradarbiaujant su CITES sekretoriatu siekiant kovoti su nusikalstamais tinklais, susijusiais su neteisėta prekyba, ir tų veiksmų imtis; ragina KDR vyriausybę apskritai stiprinti parko prižiūrėtojų vaidmenį ir bausti už parke įvykdytas neteisėtas veikas;
12. pabrėžia, kad pranešama, jog Kongo vyriausybė ir įmonė „SOCO International“ svarstė VNP ribų keitimo klausimą, siekdamas tam tikrose VNP dalyse arba visoje Virungoje panaikinti apribojimus, kad būtų galima suteikti teisėtą leidimą gręžti naftos gręžinius, nors neatrodo, kad šiuo metu vyriausybė yra oficialiai paprašiusi UNESCO atlikti tokį pakeitimą;
13. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą koordinuoti diplomatinę ES valstybių narių ir kitų galimų paramos teikėjų KDR reakciją, kad padėtų KDR vyriausybei atsisakyti žvalgyti naftą ir ją išgauti Virungos parko ir kitų Kongo UNESCO pasaulio paveldo vietovių teritorijoje ir atmesti pasiūlymus keisti ir siaurinti parko teritorijos ribas;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti parko teritorijos vientisumą, pavyzdžiui, padidinant savo įsipareigojimus finansuoti tvarų kultūros paveldo išsaugojimą ir tvarią ekonominę plėtrą ir įvairinimą aplinkiniame regione; visų pirma ragina ES remti KDR vyriausybę rengiant tvarios energetikos ir ekonomines alternatyvas gavybos pramonei, geriau sutelkiant vidaus išteklius, visų pirma taikant sąžiningą ir pažangią mokesčių sistemą, valdymo srityje, kovojant su brakonieriaivimu ir neteisėtu miškų kirtimu, nelegalia kalnakasyba ir korupcija, nes tai yra įsisenėję veiksniai, galintys padaryti nepataisomą žalą parkui;
15. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų tinkamų priemonių, kad SPAV projektas taptų tikra sprendimų priėmimo priemone;
16. pabrėžia, kad ES valstybės narės pagal tarptautinę ir Europos žmogaus teisių teisę turi pareigą užtikrinti, kad bendrovės, veikiančios jų jurisdikcijoje, tiesiogiai ar netiesiogiai dėl savo verslo veiklos nedarytų žmogaus teisių pažeidimų ir prie jų neprisidėtų, veiktų laikydamosi priimtų elgesio kodeksų, kuriuose nurodomi išsamūs socialinio ir aplinkosauginio veiksmingumo standartai, taip pat tokios priemonės kaip TDO konvencija Nr. 169, EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms, Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis teisiškai privalomų priemonių siekiant veiksmingai patraukti atsakomybėn bendroves, kurios, kaip paaiškėjo, apėjo nacionalinės teisės aktus ir tarptautines sutartis;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmingų priemonių siekiant toliau spręsti pagrindines ginkluotų konfliktų ir korupcijos priežastis ir remti tvaraus vystymosi ir taikos stiprinimo strategijas bei projektus VNP ir aplinkiniame regione;
18. ragina Komisiją, valstybes nares, KDR ir naftos bendroves, kurias domina naftos gavyba, nepažeisti esamų VPN ir aplinkinių teritorijų ribų ir apsaugoti šias vietas nuo iškastinio kuro eksploatavimo;
19. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą imtis visų reikiamų iniciatyvų siekiant įtikinti KDR vyriausybę ištirti smurto išpuolius prieš Kongo Demokratinėje Respublikoje, visų pirma VNP, aktyviai veikiančius žmogaus teisių gynėjus, įskaitant VNP prižiūrėtojus, ir skatinti KDR vyriausybę dėti visas pastangas, kad būtų išvengta panašių smurtinių išpuolių;
20. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad „SOCO International plc“ ir jos KDR registruota bendrovė „SOCO Exploration and Production DRC SPRL (SOCO)“ viešai įsipareigotų visam laikui nutraukti bet kokią išteklių žvalgybą ir eksploatavimą VNP;
21. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos išorės veiksmų tarnybai, valstybių narių, Kongo Demokratinės Respublikos, Ugandos Respublikos, Ruandos Respublikos vyriausybėms ir parlamentams, UNESCO įsteigtam Pasaulio paveldo komitetui, Jungtinių Tautų aplinkos programai ir Ramsaro konvencijos sekretariatui.